

Pædagogisk læreplan 0-2 år

Børnehuset Prinsen

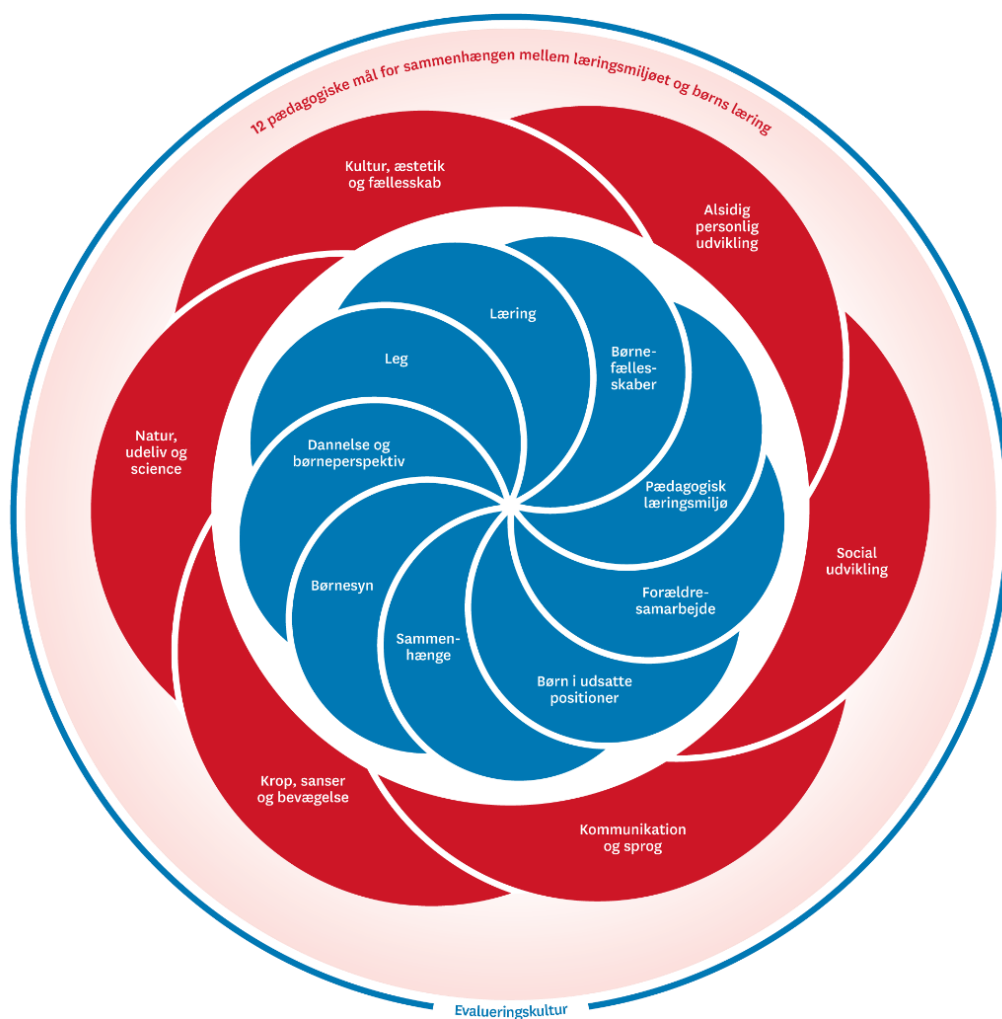
Vuggestuen 2020 - 2021

B Ø R N E H U S E T

Prinsen

Indholdsfortegnelse

Introduktion til Børnehuset Prinsens læreplan	3
<i>Hvem er vi</i>	3
<i>Rammen - Den styrkede pædagogiske læreplan</i>	4
<i>Det fælles pædagogiske grundlag</i>	4
<i>De 6 læreplanstemaer</i>	4
Legepladsen	5
Garderoben	5
Måltidet / måltidspædagogik / hverdagens rutine	6
Børnesyn	8
Dannelse og børneperspektiv	8
Legen	9
Læringssyn	10
Børnefællesskab	11
Pædagogisk læringsmiljø	12
Børnemiljøet – det fysiske, psykiske og æstetiske	13
Forældresamarbejde	14
Overgang fra hjemmet til vuggestuen	14
Børn i udsatte positioner	15
Overgang fra vuggestue til børnehave	16
Inddragelse af lokalsamfundet	17
Evaluering og evalueringskultur	17
<i>Analyse/Evalueringsmodel:</i>	18

Introduktion til Børnehuset Prinsens læreplan

Den styrkede pædagogiske læreplan er udarbejdet af personalet og lederen i Børnehuset Prinsen. Læreplanen omhandler det pædagogiske grundlag, de 6 læreplanstemaer, den daglige pædagogiske praksis, børnesyn og læringsssyn. Læreplanen er det pædagogiske personales arbejdsredskab. Den er dynamisk, da vi omsætter læreplanen i praksis, evaluerer og det pædagogiske personale kontinuerligt kigger på egen pædagogisk praksis som justeres, så de derved får nye erkendelser og forståelser.

Hvem er vi

Børnehuset Prinsen er en integreret kommunal daginstitution, normeret til 60 børnehavebørn og 36 vuggestuebørn beliggende i hjertet af Viborg midtby, med byens kulturelle tilbud "lige uden for døren".

I Prinsen har vi 3 vuggestuegrupper med 12 børn på henholdsvis Krudtkammeret, Troldkammeret og Skattekammeret.

Personalegruppen består af 17 personer: Pædagoger, pædagogiske uddannede assistenter, pædagogmedhjælpere og pædagogstuderende som er fordelt på henholdsvis vuggestuegrupperne og børnehavegrupperne.

Det pædagogiske personale har taget kurser indenfor sprogmoduler, praktikvejler modulet og Marte Meo, hvor vi arbejder med en ressourcefokuseret og anerkendende tilgang til alle børn den coachende og anerkendende tilgang.

Derudover er der ansat en kost- og ernæringsassistent, som er ansvarlig for menuplaner, indkøb og driften i køkkenet, som varetager vores fuldkostordning. I Prinsen tilbyder vi økologisk fuldkostordning med 60-90% økologi. Vi serverer morgenmad, formiddagsmad, frokost samt eftermiddagsmad. Vores kost- og ernæringsassistent sikrer, at børnene får en sund og nærende kost, som efterlever fødevarestyrelsens anbefalinger.

Personalet har en ansættelse i Børnehuset Prinsen, og er ikke ansat i en bestemt gruppe. Man kan være tilknyttet en af de 3 vuggestuegrupper eller en af de 3 børnehavegrupper, hvor man har ansvaret for at afholde forældresamtaler og have fokus på børnenes trivsel, læring, dannelse og udvikling. Vi udnytter personalets faglige kompetencer og forskelligheder til gavn for hele huset.

Vi arbejder med kerneopgaven – en kerneopgave vi løser sammen til gavn for barnet og sammen med forældrene. Vores kerneopgave i Prinsen er: Sammen understøtter vi børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse, og det gør vi i samarbejde med forældrene.

Rammen - Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag

I Børnehuset Prinsen tager den pædagogiske læreplan udgangspunkt i elementerne i det fælles pædagogiske grundlag og målsætningerne i de 6 læreplanstemaer.

I vuggestuen vil barnet møde pædagogiske tiltag indenfor de seks læreplanstemaer og disse målsætninger i hverdagens pædagogiske rutiner. Der vil være temaer, hvor der er et øget fokus, da det har betydning for barnets dannelse, trivsel, læring og udvikling. I vuggestuen tilrettelægges vi læringsmiljøer, hvor vi inddrager børnene, og giver dem medbestemmelse samt forskellige handle- og deltagelsesmuligheder i rutinerne i hverdagen som bl.a. er med til at styrke og udvikle deres selv- og identitetsdannelse i de sociale og kulturelle fællesskaber, de er en del af.

De 6 læreplanstemaer

I Børnehuset Prinsen arbejder vi med det pædagogiske grundlag, som er vores fælles fundament og de 6 læreplanstemaer som skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden. Vi vil gerne give indblik i, hvordan vi arbejder med den pædagogiske praksis og hverdagens rutiner koblet til læreplanstemaerne.

Vi tager hensyn til barnets alder og kompetencer, når vi støtter op omkring barnets udvikling.

De 6 læreplanstemaer

Alsidig og personlig udvikling

Social udvikling

Kommunikation og sprog

Krop og sanser og bevægelse

Natur, udeliv og science

Kultur, æstetik og fællesskab

Legepladsen

Legepladsen er et af vores fysiske læringsrum, som er en del af børnenes hverdag, hvor der er plads til leg, venskaber, motoriske udfoldelser og hvor børnene øver sig i at begå sig i de forskellige læringsarenaer.

Vores legeplads er på en kuperet grund, som udfordrer børnenes motorik. Vores gynger, snurretoppe og tarzanbane stimulerer børnenes balance og muskel/led sans. Legepladsen byder også på flere muligheder for at lege skjul, da vi har frugttræer, bærbuske og tunnellen i vores bøgehæk.

Vi har frugttræer, hvor vi kan smage på de ting vi høster. Vi har et vildtvoksende bed, hvor vi blandt andet kan studere årstiden dyreliv. Der er træstubbe, blomster og krydderurter. Vi kan tage tingene med op i vores udendørs naturværksted, hvor vi kan undersøge dyr og planter i vores elektroniske mikroskoper.

I forbindelse med vores udendørs naturværksted, har vi et overdækket areal, hvor der blandt andet er mulighed for at tegne med kridt på vores store tavle.

Vores store sandkasse lægger op til mange forskellige lege, f.eks. bager vi mange sandkager og graver store huller. Vi får stimuleret følesansen, når vi får sand mellem fingrene. I vores legehuse og ved vores borde opstår der rollelege.

Vi har en cykelbane, hvor børnene benytter scootere og løbecykler. Vi bruger den også når vi leger fangeleg.

Når vejret tillader det, har vi mulighed for at indtage vores måltider i det fri ved vores smarte borde/bænkesæt.

Garderoben

Vi ser garderoben som et læringsrum, hvor børnene kan øve f.eks. sociale kompetencer og selvhjulpenhed.

Vi går ud med en lille gruppe børn, for at give dem rum og tid til at øve at tage tøj af og på. Denne proces er kendetegnet ved, at vi støtter, guider og opmuntrer børnene til at forsøge

selv, men også til at hjælpe hinanden. Vi lægger f.eks. flyverdragten frem til de mindste, mens vi opfordrer de største til selv at finde den frem. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns udviklingstrin, og støtter dem i deres læringsproces, så børnene får en følelse af mestring.

I garderobesituationer ses følgende læreplanstemaer:

Alsidig og personlig udvikling:

- Støtter og guider til at nå til nærmeste udviklingstrin
- Barnet får en følelse af mestring

Social udvikling:

- Børnene hjælper og tager hensyn til hinanden
- Vente på tur

Kommunikation og sprog:

- Støtter og guider børnene, sætter ord på handlinger og initiativer

Krop, sanser og bevægelse:

- Selvhjulpenhed – f.eks. at barnet øver fin- og grovmotorik, balance osv.

Natur, udeliv og science:

- Tøj efter årstiderne

Kultur, æstetik og fællesskab:

- Børnene er opmærksomme på hinanden, og er en del af et fællesskab

Garderoben er også et læringsrum for socialt samspil. Vi opmuntrer, som tidligere nævnt, børnene til at hjælpe og tage hensyn til hinanden. Derudover øver vi, at børnene skal vente på tur. Dette gør vi ved at italesætte vores og børnenes handlinger og initiativer, så de ved hvad der skal ske.

Måltidet / måltidspædagogik / hverdagens rutine

I Børnehuset Prinsen har vi fuldkostordning, hvor der bliver serveret varieret mad gennem hele dagen. Måltiderne er dagligt tilbagevendende begivenheder og rutiner for børnene i vuggestuen. Måltiderne er en stor del af børnenes liv og dermed også af vores pædagogik, hvor vi giver børnene mulighed for at øve sig i selvhjulpenhed.

I vuggestuen har vi fokus på hele processen omkring måltidet både før, under og efter. Der er genkendelighed og faste rutiner i processen og det skaber forudsigelighed og tryghed for børnene.

Før måltidet:

- Børnene vasker hænder og finder deres faste plads med den faste voksen. Børnene øver sig i selv at kravle op på trip-trap eller skamlen.
- På skift inddrages børnene i at være med til at hente madvognen oppe i køkkenet, og køre maden ned på deres stue.
- Måltidet starter med vores mad-sang, som vil følge dem igennem deres tid i Børnehuset Prinsen.

Under måltidet:

Ved måltiderne indgår alle vores børn i et fællesskab, hvor der sker læring, dannelse og udvikling. I vuggestuen har vi fokus på følgende punkter:

- **Selvhjulpenhed/motorik:** Børnene øver færdigheder i selv at lære at kunne øse mad op på sin tallerken, hælde vand i koppen fra en lille kande, smøre sin mad selv, øve sig i at kunne bruge bestik og drikke af en kop.
- **Dannelse/Nærvær:** Vi forsøger at skabe en rolig og hyggelig atmosfære, når vi sidder ved bordet sammen med børnene. Vi går i dialog med børnene omkring maden, sætter ord på, hvad vi spiser og opfordrer børnene til at smage på maden og øve sig i at være "mad-modige". Børnene øver turtagning i forhold til maden, og venter til alle er færdige med at spise, før vi går fra bordet.

Efter måltidet:

- Børnene øver sig i at sige/signalere med tegn, at de er færdige
- Børnene får hver en klud og skal tørre mund og hænder. Vi guider dem i at bruge kluden.
- Børnene øver sig i at kravle ned fra deres trip-trap stol eller skammel, og smider deres brugte klud og hagesmæk i baljen til vasketøj
- På skift hjælper børnene med at køre vognen op i køkkenet igen og sige tak for mad til vores kostansvarlige Christina.
- Nogle af børnene hjælper med at tørre borde af og feje gulvet

Børnesyn

I Børnehuset Prinsen arbejder vi grundlæggende med en anerkendende tilgang til de mennesker vi er sammen med. Vi tager udgangspunkt i at: Barnet fødes som et socialt væsen, hvor udvikling sker i samspil med andre. Børn skal lyttes til, ses og forstås så nuancerede som de er.

Vi ser børn som værende medkonstruktører og medaktører i eget liv og i vores fælles kultur. Barnet har ret til medbestemmelse i de områder, der er vigtige og relevante for barnet på dets udviklingsniveau.

Barnet udvikler sig bedst gennem positivt samvær, hvor der grundlæggende fokuseres på dets potentialer, ressourcer og kompetencer. Det betyder, at vi i Prinsen arbejder med en ressourcefokuseret og anerkendende tilgang til alle børn, samt anvender de 5 Marte Meo principper: At følge initiativ – Positiv bekræftelse af initiativ – At sætte ord på egne og dens andens initiativer – Turtagning – Positiv ledelse.

Metoden bygger på at se de evner og muligheder, som mennesker i forvejen har. Metoden bygger på læring og muligheden for at støtte udviklingen af kommunikation og samspil.

Vejen til udvikling skal især findes i det vellykkede samspil mellem mennesker.

Ved at gøre mere af det, støtter vi barnets udvikling, lyst til at lære og tro på sig selv.

Grundlaget for Marte Meo er altså de ressourcer, som i forvejen findes hos børn og voksne.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelse handler om at blive et menneske i samfundet. Barnet skal tilegne sig kompetencer / færdigheder / erfaringer med den verden vi alle er en del af. Det sker i samspillet og i

relationerne med andre mennesker. Mange af disse ting lærer barnet i sin nære omverden og bl.a. i legen som er skabt til denne dannelsesproces.

Det betyder, at vi i Prinsen støtter børnene i nysgerrigt at undersøge og fremme: samhørighed, selvbestemmelse, medbestemmelse, solidaritet og dømmekraft.

Det gør vi ved at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljøer / skabe læringsrum eller situationer ud fra barnets alder og udviklingsniveau samt inddrage børnene ved at give dem forskellige handle- og deltagelsesmuligheder samt medbestemmelse i rutinerne i vores hverdag.

Vi viser tydeligt i vores væremåde, at alle er lige meget værd. Vi er tydelige omkring, hvad vi vil have og hvad vi ikke vil have. Vi er guidende og konfronterende på den måde, at vi italesætter for barnet, hvad der sker i en given situation både for barnet selv, men også for de andre børn.

I vuggestuen ser vi børns dannelse, som en af vores vigtigste opgaver og som noget, der sker gennem hele dagen og igennem legen. Vi er bevidste om vores egen rolle som pædagog, om at være en tydelig voksen, som kan gå foran og inspirere børnene og understøtte børnenes dannelse og udvikling igennem de pædagogiske rutiner.

Dannelse i vuggestuen er også en læring om, hvordan vi er overfor hinanden og i samspil med andre mennesker. Vi skal tale godt om og til hinanden. Vi vægter at have en god tone overfor både børn og voksne, og vi sætter ord på vores og børnenes følelser.

Vi synes, det er vigtigt at børnene lærer at passe på hinanden og dette italesætter vi fx i forbindelse med konflikter mellem børnene.

Et eksempel herpå: En dreng vil gerne have den røde traktor, han forsøger at tage den fra en pige, men hun holder godt fast. Drengen slår pigen og hun begynder at græde. Pædagogen kommer hen og hjælper drengen og pigen ved at sætte ord på deres initiativer og følelser. Pædagogen siger: "Hov du glemte lige at passe på pigen. Jeg kan se at hun bliver ked af det, når du slår hende. Du vil meget gerne lege med traktoren og du bliver lidt vred, du kan jo spørge, om du må låne den efter pigen."

Vi mener altså, at vi skal passe på hinanden, men vi er også meget opmærksomme på at dannelse også er, hvordan vi behandler vores ting og vores jord. Vi forsøger at hjælpe dem med at passe på fx vores legesager. Når vi er på gåtur, tager vi nogle gange en pose med og samler skrald op og får nogle gode snakke om, at vi skal passe på naturen og dyrene deri.

Legen

Legen har en værdi i sig selv og legen er grundlæggende for børnenes sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet og dannelse.

Det betyder vi i Børnehuset Prinsen prioriterer børnenes leg højt og ser legen som en værdi i sig selv. Det vil sige, at vi i løbet af dagen skaber rammerne for legen i de læringsmiljøer, vi

tilbyder børnene. Vi giver mulighed for at alle børn kan deltage i en god leg på en hensigtsmæssig måde.

Vi ser på, hvor de er i deres udvikling og støtter og guider dem i deres legerelationer. Når børnene leger, er det blandt andet med til at fremme deres fantasi, sprog, nysgerrighed, selvværd og identitet.

Der er både plads og tid til, at barnet kan lege med sig selv, med andre børn og med de voksne. Nogle gange skal legen støttes af de voksne dvs. en voksenstyret legeaktivitet, men også, hvor de voksne følger barnets spor, når de bliver optaget af et emne i legen. Fx hvis vi hører en brandbil udenfor og børnene bliver optaget af det, så kan vi snakke om ildebrande, brandmænd, finde brandbiler frem eller klæde os ud som brandmænd. Og når det er vores tur-dag, kan vi besøge brandstationen.

Læringssyn

I vores læringssyn i Børnehuset Prinsen tror vi på, at man lærer gennem hele livet og udvikler sig i fællesskab med andre mennesker. Vi ser det enkelte barn som værende "medfødt kompetent" med sin egen unikke personlighed, og at der foregår læring for barnet / børnene hele dagen bl.a. i hverdagens rutiner, i legen, ved måltidet, i de planlagte og spontane aktiviteter og i samspillet og relationen med andre børn og voksne. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

I Børnehuset Prinsen sker børns læring gennem en vekselvirkning mellem tilrettelagte aktiviteter i forhold til den pædagogiske praksis, egne spontane oplevelser og leg. Læring er en dynamisk proces, der foregår i samspil med det eller dem, der omgiver barnet. Vi giver børnene løbende "kærlige" skub, således de udvikler sig, og lærer nyt.

Vi stiller passende krav i hverdagen til vores børn, så alle kan indgå i et fællesskab. Det pædagogiske personale tager ansvar for relationen ved at se, lytte, bekræfte barnet - anerkende barnets følelser, samt støtte barnet i at indgå i sociale fællesskaber.

Derudover tilrettelægger og tilbyder vi børnene flere differentierede læringsmiljøer / børnefællesskaber, de kan indgå igennem dagen, f.eks. forskellige læringsmiljøer, aktiviteter, til samling, små fordybelses grupper mm.

Vi giver også børnene mulighed for at tilegne sig og få ny viden og udfordringer. Børnene bliver udfordret, får mulighed for leg og fordybelse og i at indgå i flere forskellige relationer, da barnet udvikler sig og lærer i de sociale fællesskaber. I relationerne afprøver børnene deres måde at være sammen på, og i leg og aktiviteter øver de sig på at forstå den verden, de selv er en del af.

Vi stiller passende krav i hverdagen til vores børn i vuggestuen, så børnene kan indgå i et fællesskab. Det pædagogiske personale tager ansvar for relationen ved at se, lytte, bekræfte barnet - anerkende barnets følelser, samt støtte barnet i at indgå i sociale fællesskaber.

Vi tager udgangspunkt i barnets individuelle potentialer og forudsætninger:

- Vi stiller realistiske krav til børnene ud fra alder og udvikling
- Vi sikrer at børnene lærer af hinanden på tværs af alder og køn.
- Vi bruger børnenes legeindhold som pejlemærke for, hvad der optager dem, samt hvad der kan være en udfordring for deres læring og udvikling.

○	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	<i>Læringsrum voksenskabt læring</i> Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt	<i>Læringsrum voksenstøttet læring</i> Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter fx følge børnenes spor
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		Læringsrum leg og spontane oplevelser Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet fx ved overvejelser over legepladsens indretning

Fig 1: De 3 læringsrum (Basil Bernstein)

Børnefællesskab

Alle børn skal føle sig værdifulde og som en del af børnefællesskabet.

Vi ved at børns selvdannelse udvikles gennem samspil i sociale fællesskaber og at måden hvorpå barnet inddrages har betydning for barnets positive selvværd. Igennem den pædagogiske praksis er vi opmærksomme på at få alle børn med i et børnefællesskab.

I vuggestuen har pædagerne en vigtig rolle i forhold til at have fokus på, at alle børn bliver en del af et børnefællesskab. De yngste vuggestuebørn er meget observerende den første tid i vuggestuen og forsøger senere at indgå i relationer med de lidt ældre vuggestuebørn.

Vi hjælper børnene med at danne relationer med andre jævnaldrende børn. Dette gør vi på flere måder bl.a. har vi planlagte aktiviteter i små aldersopdelte grupper og om eftermiddagen har vi en storbørnsgruppe, hvor det er muligt at lege med jævnaldrende på tværs af stuerne.

I Børnehuset Prinsen har vi valgt at have et målrettet fokus på børns venskaber ud fra et materiale, der hedder Fri For Mobberi, hvor vi f.eks. læser bøger / snakker ud fra plancher om, hvad vil det sige at være en god ven, snakker om følelser, har fælles lege og børnemassage.

Vi arbejder med relationerne og samspillet betydning for barnets trivsel og udvikling. Vi sætter ord på både barnets og vores egne følelser og handlinger, og det gør vi fordi, vi gerne vil hjælpe barnet til at forstå sig selv og på sigt forstå andre. Når vi støtter børnene i deres relationer til andre børn, støtter og styrker vi barnets selvværd.

Pædagogisk læringsmiljø

I Børnehuset Prinsen skaber vi rammer for at der er læringsmiljøer tilstede for børnene hele dagen. Det kan være fysiske rammer, hvor aktiviteter stimulerer sprog, motorik, viden om natur samt kunst og kultur, hvor vi tager udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan og de seks læreplanstemaer, der er rammen for børnenes dannelse, læring, trivsel og udvikling.

Det betyder, at det pædagogiske personale i Børnehuset Prinsen har fokus på at skabe rammer, hvori der sker læring for det enkelte barn gennem hele dagen fra barnet træder ind ad døren. Det gør vi ved at tilbyde læringsmiljøer, hvor barnet kan fordybe sig fx i at tegne, konstruere, spille spil, lege og hvor der er nærværende voksne tilstede, som kan støtte og guide barnet i forskellige situationer i løbet af dagen. Det gør vi ved at:

-
- *Finde tid til ro og fordybelse i små grupper på stuen*
  - *Tage hensyn til det enkelte barn*
  - *Arbejde ud fra Marte Meo principperne*
  - *Tage børnene alvorligt og anerkende børnenes følelser*
  - *Vise børnene tillid og give dem ansvar*
  - *Det pædagogiske personale er rollemodeller og børnene spejler sig i det, de ser, vi gør og er.*
-

Børnemiljøet – det fysiske, psykiske og æstetiske

I Børnehuset Prinsen /vuggestuen tænker vi børnemiljøet ind i den pædagogiske praksis. Vi tager udgangspunkt i Den styrkede pædagogiske læreplan og de 6 læreplanstemaer, når vi inddrager og tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø, hvor vi inddrager børneperspektivet, og tager hensyn til børnenes forskellige interesser, alder og deres nærmeste udviklingszone, da det er faktorer, som er med til at fremme børns læring, trivsel, udvikling og dannelse.

I vuggestuen er vi opmærksomme på, at børnemiljøet skabes af den gensidige påvirkning, der finder sted mellem børnene og omgivelserne i form af det fysiske, psykiske og æstetiske miljø som tilsammen udgør børnemiljøet. Vi inddrager og tilrettelægger børnemiljøet, så børnene får mulighed for at udforske de forskellige læringsrum både inde, ude, på legepladsen og i vores motorikrum. Vi diskuterer løbende, hvordan vi kan forbedre læringsmiljøerne.

I forhold til det fysiske børnemiljø har vi i Børnehuset haft processer, hvor vi har arbejdet med indretningen i børnehaven i form af farver og placering af læringsmiljøer. Vi har prioriteret at have funktioner / læringsmiljøer, der fokuserer på samt tager hensyn til børnenes forskellige interesser. Vi inddrager og tilrettelægger børnemiljøet, så børnene får mulighed for at udforske de forskellige læringsrum både inde og ude, på legepladsen og i vores motorikrum. Vi diskuterer løbende, hvordan vi kan forbedre læringsmiljøerne.

Det æstetiske børnemiljø i vuggestuen har indflydelse på, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Et motiverende æstetisk miljø gør det muligt at give børnene positive og udfordrende sanseoplevelser og kendetegnes også ved, at det er børnenes værker, der udstilles, ligesom billeddokumentationer af processerne gør det. Det bliver præsenteret på en flot og iøjnefaldende måde, så andre får lyst til at gå hen og kigge på det og blive inspireret.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne, fællesskab, venskab og tryghed. Hermed forstås vores pædagogik, samværsformer og rutiner. Vi har været med i et VIDA projekt, hvor vi har opmærksomhed på de sociale relationer og etablering af relationer børnene imellem.

I forbindelse med aktiviteterne inddrager vi børnene i en dialog omkring emnet. Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang til barnet, og har valgt at arbejde efter Marte Meo metoden, som er anerkendende og inkluderende, og som er med til at sikre at barnets personlighed udvikles gennem et udviklingsstøttende samspil.

Derudover vægter vi at skabe tryghed, forudsigelighed og genkendelighed for børnene. Samtidig tager vi også hensyn, og lytter til barnets individuelle behov og relationer i løbet af dagen. Børnene har faste pladser, når vi spiser frokost. De sidder så vidt muligt sammen med de samme voksne hver dag.

Forældresamarbejde

I vores hverdag lægger vi stor vægt på, at vi gennem en positiv dialog og gensidig forventningsafstemning med forældrene, skaber et godt samarbejde om barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi tror på, at forældresamarbejdet fungerer bedst, når det er baseret på dialog – åbenhed – respekt og med disse værdier møder vi forældrene i Prinsen. Vi har et tæt samarbejde med vores forældre omkring det enkelte barns trivsel og udvikling. Ressourcerne skal findes hos både det enkelte barn og i personkredsen omkring barnet. Familien og netværket omkring barnet er som udgangspunkt en ressource, og det er afgørende for indsatsen at kende familiens og netværkets potentialer.

Vi arbejder ud fra en tidlig inddragelse og tidlig indsats sammen med forældrene, så vi kan lave en ressourcefokuseret indsats for det enkelte barn både i børnehuset og hjemme. Vores erfaring er, at ved at inddrage forældrene så tidligt som muligt og i tæt samarbejde omkring barnet, kan vi sammen støtte barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse bedst muligt.

I Børnehuset Prinsen er det vigtigt for os at dagen starter med en god aflevering for barnet. Derfor vægter vi, at barnet får en god og tryk aflevering med nærværende voksne, hvor vi hjælper og støtter barnet i at sige farvel til mor eller far sammen med barnet, så barnet kan være klar til en ny dag i vuggestuen.

Det betyder, at vi siger godmorgen til både barn og forældre, når de kommer om morgenen. Det gør vi fordi, det har stor betydning for barnet at blive set og mødt og at barnet og forældrene skal føle sig velkomne. Vi forventer, at forældrene informerer os om, hvis der er sket noget uforudset i forhold til barnets trivsel, og som har betydning for barnets trivsel og udvikling i løbet af dagen, og ligeledes informerer vi forældrene om barnets dag i vuggestuen.

Overgang fra hjemmet til vuggestuen

Inden barnets opstart i vuggestuen har forældrene og barnet mulighed for at komme i vuggestuen den sidste tirsdag i hver måned fra kl. 9.15-10.15 og være med på barnets stue.

Ved opstarten i vuggestuen tilbydes alle børn en opstartssamtale, hvor forældrene og kontaktpædagogen deltager. Til denne samtale udleveres vores velkomstfolder, søvnpolitik samt materiale om Fri for mobberi.

Vi giver forældrene en rundvisning i huset og fortæller om de praktiske informationer omkring hverdagen i vuggestuen. Det vigtigste ved denne samtale er vores dialog om barnet og forældrenes spørgsmål omkring opstart.

Når barnet starter i vuggestuen, har vi løbende dialog med forældrene omkring opstarten og barnets trivsel og udvikling. Vi tilbyder en samtale ca. 3 måneder efter barnet er begyndt, og der er mulighed for at samtaler kan aftales efter behov i løbet af barnets tid i vuggestuen.

Vi tilbyder desuden en 2½ årssamtale, hvor vi har fokus på, hvordan vi i fællesskab kan hjælpe barnet til at blive klar til børnehaven. Lige inden opstart i børnehaven holder vi en overleveringssamtale, hvor forældre, kontaktpædagogen fra vuggestuen og den nye kontaktpædagog fra børnehaven deltager.

Børn i udsatte positioner

I Børnehuset Prinsen tager vi udgangspunkt i den Tværfaglige model som er stilladset for vores samarbejde, når vi i Børn & Unge i Viborg Kommune samarbejder på tværs af fagligheder omkring børn og unges trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi anvender TOPI (Trivsel Opsporing og indsats) trivselsmålinger af barnet 3 gange om året, hvor vi vurderer barnets trivsel og udvikling, så tidligt som muligt kan se og opdage børn i en udsat position eller have fokus på børn, der begynder at udvise tegn på mistrivsel, vanskeligheder og børn med eventuelle særlige behov, der gør sig gældende.

I Børnehuset Prinsen arbejder vi med materialet TOPI (Tidlig Opsporing og Indsats), som består af forskellige værktøjer, skemaer og procedurer. Ved hjælp af disse redskaber fra TOPI tager vi dermed et medansvar og handler, når der er mistanke om mistrivsel, og inddrager forældrene på et tidligt tidspunkt.

-
- *Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer.*
  - *Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.*
  - *Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.*
-

Vi har 6 Tværfaglige Forums møder om året. Et Tværfagligt Forums møde er et møde mellem forældre, kontaktpædagog, børnehusleder og tværfaglige personer (psykolog, logopæd). Sundhedsplejerske og ressourcepædagog kan indkaldes, hvis der vurderes et behov for deltagelse.

Mødet har det formål at forebygge, at mistrivsel og problemer vokser sig store. Målet er sammen at analysere os frem til nogle konkrete nye handlinger som kan understøtte barnets

trivsel, læring, udvikling og dannelse og hjælpe barnet i god trivsel.

Vi bruger de Tværfagligt Forums møder til at blive klogere på hvilke tiltag, som er hensigtsmæssige at sætte i værk i forhold til barnet.

For børn med særlige behov, ydes en særlig tilrettelagt pædagogisk indsats i et tæt samarbejde med forældrene og de fagpersoner, der er relevante at inddrage i samarbejdet omkring barn og familie, så barnet kan trives og udvikle sine kompetencer.

Det pædagogiske personale skal kontinuerligt reflektere over, hvordan vi møder barnet og tilrettelægger læringsmiljøer som er med til at understøtte barnets trivsel, dannelse, læring og udvikling. Det gør vi ved at arbejde med en forudsigelig og genkendelig struktur, anvende piktogrammer til at tydeliggøre strukturen for børnene i gruppen og inddele børnene i mindre grupper.

Det pædagogiske personale i Prinsen støtter og guider børnene med at danne relationer/venskaber. Vi tilbyder børnene differentierede fællesskaber i den store gruppe, men også i mindre grupper, som giver børnene og den voksne mulighed for, at støtte børnene i deres udfordringer og understøtte børnenes læring og mestring af kompetencer.

Overgang fra vuggestue til børnehave

Når barnet er ca. 2½ år, afholder vi en samtale med forældrene, hvor vi forholder os til, hvad vi sammen skal have fokus på i forhold til barnets start i børnehaven.

Barnet skal blive tryk ved at skulle starte i børnehaven og kunne mestre nye kompetencer. Derfor arbejder vi med:

- Barnets selvhjulpenhed i forhold til selv at kunne tage tøj og fodtøj af og på samt børnenes hygiejne i forhold til måltidet (håndvask) og selv at kunne gå på toilet
- En pædagog fra vuggestuen går jævnligt på besøg i børnehaven med de kommende børnehavebørn, så de får kendskab til omgivelserne, deres kommende stue, børn og de voksne
- Vi arbejder med det samme materiale omkring sproget – hit med sproget, hvor vi også har dialogisk læsning i små grupper. Vi arbejder med deres udvikling af sproget, da dette har betydning for deres deltagelsesmuligheder i børnehavefællesskabet. Desuden synger vi den samme madsang som børnehaven
- På gåture øver de kommende børnehavebørn sig i at gå ved siden af vognen og holde i hånd.
- Vi lærer dem at sige fra, og bruge deres ord i konflikten, fx "STOP" og tegnet for stop

Inddragelse af lokalsamfundet

I Børnehuset Prinsen gør vi brug af lokalsamfundets mange muligheder og forskellige kulturelle tilbud, der er i byen. Vi deltager i de tilbud, som vi finder relevante for vores børnegruppe.

Det kan bl.a. være:

- Besøg på VIA, når de studerende inviterer i forbindelse med projekter
- I forbindelse med det årlige Børnesnapsting, deltager vi i de forløb, som er målrettet vuggestuebørn.
- Teaterforestillinger på biblioteket
- Børnegudstjeneste i Domkirken til jul
- Ture til naturskolen i Undallslund, hvor børnene går på opdagelse i skoven
- I Digterparken, på Borgvold og i Pilehaven bruger vi de grønne arealer og legepladser til motorisk udfoldelse.

Vi ønsker at give børnene kulturelle oplevelser og indblik i det omkringliggende samfund, som de er en del af, samtidig med at vi ønsker at stimulere deres sanser og pirre deres nysgerrighed. Vi oplever, at børnene tager de mange indtryk med hjem, hvor historier og oplevelser indgår i deres leg. Det er med til at styrke børnenes sprog, dannelse og sociale kompetencer.

Gennem oplevelserne i naturen bliver børnene især udfordret motorisk og sanseligt. Det sker gennem leg på væltede træer, trille ned af bakker, hoppe i vandpytter, gå på opdagelse efter krible-krabledyr eller mærke, at det regner på næsen. De oplever årets gang i naturen og herigennem får de styrket deres forståelse for natur og naturfænomener.

Evaluering og evalueringskultur

I Børnehuset Prinsen bruger vi læreplanen som et redskab til at arbejde med at skabe en systematisk evalueringskultur, hvor vi evaluerer på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø over hele dagen og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det gør vi i praksis ved, at der i planlægningen af den pædagogiske praksis indgår overvejelser omkring et valgt fokus, som danner grundlag for analyse af og systematisk refleksion over sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

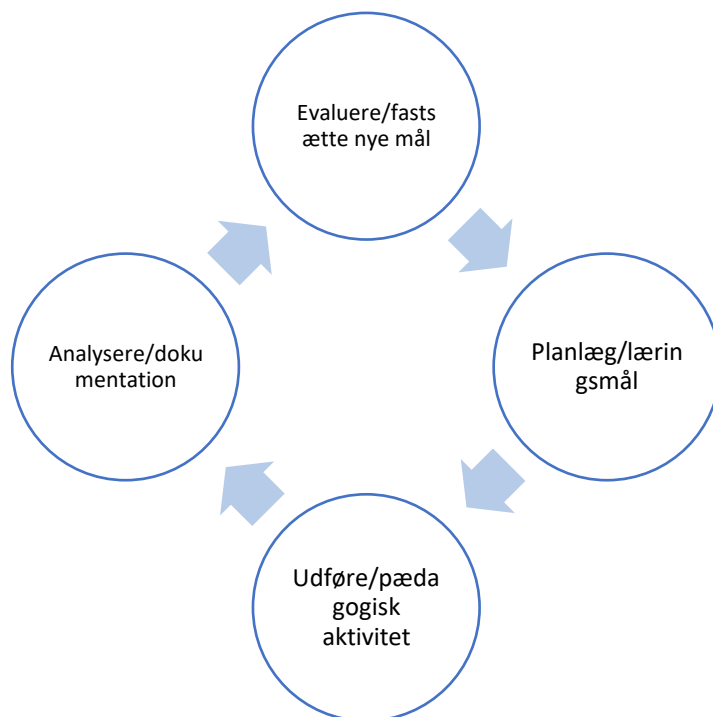
Børnenes perspektiver indgår i evalueringer under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Her kan refleksionsspørgsmålene være:

- Hvordan forholder det pædagogiske personale sig til børnene i aktiviteten?
- Hvilke børn bliver set og hørt og får respons, hvilke børn gør ikke, og hvorfor?
- Hvilket børne- og læringssyn ligger til grund for det pædagogiske personales måde at relatere til og kommunikere med børnene på?
- Hvordan reagerer børnene på personalets ageren?

Vi benytter vores analyse/evalueringmodeller når det pædagogiske personale fx har planlagt projekter og skal evaluere. Vi tilstræber løbende at forholde os til den pædagogiske praksis, og det gør vi på teammøder og personalemøder, hvor det pædagogiske personale reflekterer over egne handlinger og pædagogiske praksis og hvordan, de fremadrettet kan arbejde med fokus på læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Analyse/Evalueringmodel:

	Personalet	Børnene
1	Hvad ville jeg?	Børnenes perspektiv
2	Hvad gjorde jeg?	Hvad gjorde børnene?
3	Hvad lærte jeg?	Hvad lærte børnene?
4	Hvordan kan/kunne jeg se det?	
5	Hvor er jeg nu	Hvad optager børnene